



**FINANSTILSYNET**

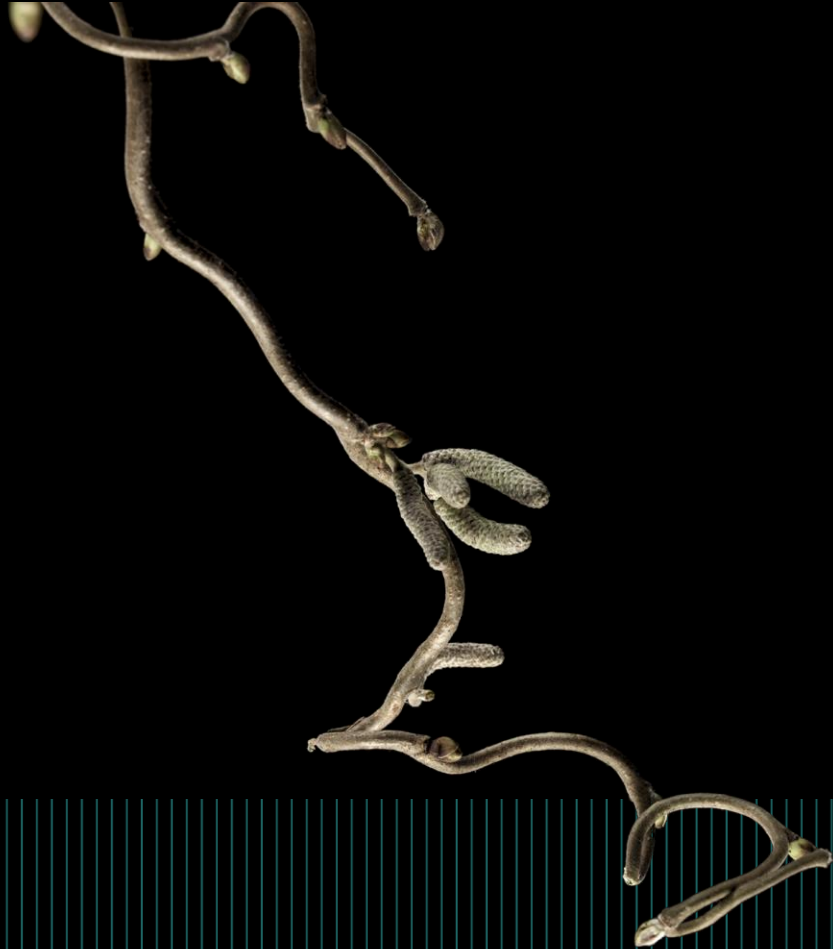
THE FINANCIAL SUPERVISORY  
AUTHORITY OF NORWAY

# Regulering og forsikring

## Den norske Forsikringsforening

26. januar 2016

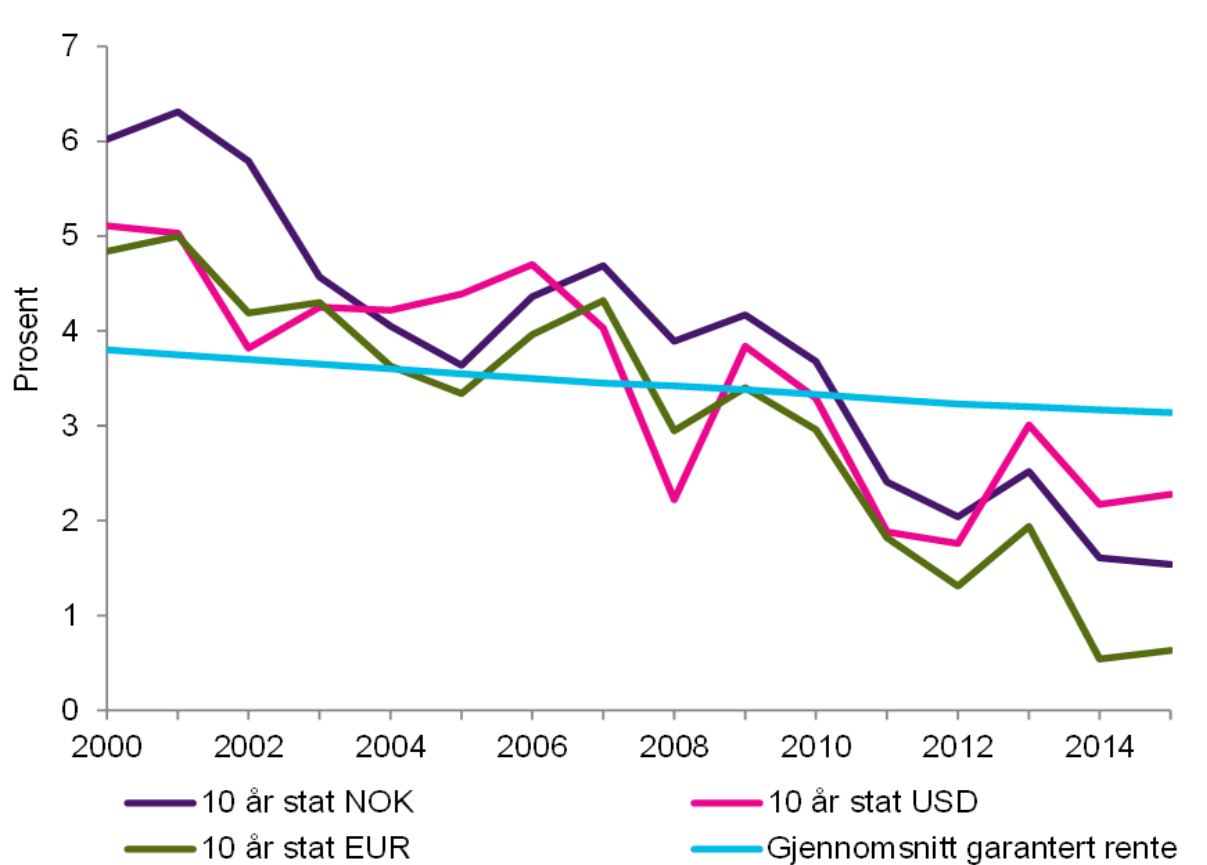
Emil R. Steffensen  
Finanstilsynet



# Økonomisk bakgrunn

- Lav oljepris
- Lav rente
- Moderat vekst og usikkerhet i verdensøkonomien
- Redusert aktivitet og svekket lønnsomhet i petroleumsrelatert virksomhet i Norge
- Forventninger om myk landing, men må ta høyde for at norsk økonomi kan bli rammet hardere enn i prognosene

# 10-årige statsobligasjonsrenter og livforsikringsforetakenes gjennomsnittlige garanterte rente



# Utviklingstrekk

- Norge sluttet seg til EØS-avtalen i 1994
  - første tilpasningsrunde
- Fra minstekrav til nasjonal lovgivning til større innslag av fullharmonisering
- Etter finanskrisen ser vi en betydelig økning i sekundærlovgivningen
  - Kommisjonen gis fullmakter til å fastsette utfyllende regler
  - komplekst og detaljert
  - formål: enhetlig regelverk
- Harmonisering av tilsynsvirksomheten

# Gjennomføring av EU-regelverk

## Direktiver



Gjennomføres ved utforming av regler i norsk lov og forskrift

## Forordninger



Gjennomføres ved henvisning i forskrift til oversatt versjon av forordningen

## Anbefalinger («guidelines») fra EIOPA



Legges til grunn i tilsynspraksis, dersom Finanstilsynet er enig i anbefalingene. EIOPA krever begrunnelse hvis Finanstilsynet ikke vil følge anbefalingene.

## Fullharmonisert soliditetsregelverk i EU/EØS

- Formålet er dels å oppnå bedre vern av forsikringstakere (soliditet), og dels å harmonisere nasjonale krav for å styrke det indre marked

## Det tidligere Solvens I-regelverket hadde store svakheter

- Fanget ikke opp de viktigste risikoene som er knyttet til utviklingen i finansmarkedene (særlig i livsforsikring)

## Uten Solvens II ville ulike nasjonale myndigheter på egen hånd ha utviklet et mer hensiktsmessig regelverk enn Solvens I

- Flere land har utviklet løsninger i påvente av Solvens II, f.eks. stresstestrappotereringen i Norge, disse er ofte basert på elementer og prinsipper fra Solvens II-regelverket

# Solvens II - sentrale elementer

- Markedsverdi av eiendeler og forpliktelser (pilar 1)
  - Verdien av forpliktelsene skal reflektere verdien ved overføring til annen aktør (beste estimat pluss risikomargin).
- Risikobaserte kapitalkrav (pilar 1)
  - Solvensreglene skal fange opp alle vesentlige risikoer.
- Interne risikomodeller (pilar 1)
  - Selskapet kan søke om å benytte interne modeller til å beregne solvenskapitalkravet.
- Krav til prosesser for egenvurdering av risiko og solvens – ORSA (pilar 2)
- Omfattende krav til offentliggjøring og rapportering av informasjon (pilar 3)

# Solvens II – elementer med nasjonalt handlingsrom

I utgangspunktet et fullharmonisert regelverk, men delvis også prinsippbasert som gir rom for tilsynsmessig skjønn

- Nasjonalt handlingsrom i regelverket for visse overgangsordninger

På enkelte områder som berører nasjonale forhold er det i praksis også nasjonalt handlingsrom i form av tolkninger

- Behandlingen av naturskadefondet og andre nasjonale fond
- Tolkninger relatert til norske produkter
- Kapitalkrav for eksponeringer mot kommuner mv.

Områder som ikke reguleres av Solvens II har nasjonalt handlingsrom, herunder

- Virksomhetsregler (produktregler) gitt i forsikringsvirksomhetsloven
- Skatt
- Regnskap



# Overgangsregler mv.

- Det er fastsatt flere overgangsregler i Solvens II-regelverket, for de viktigste er det nasjonalt handlingsrom
- Norske livsforsikringsforetak er gitt mulighet til å anvende overgangsregel som innebærer 16 års innfasing av økning i tekniske avsetninger
  - Overgangsregel for innfasing av rentekurven er derimot ikke gjennomført
- I utformingen av overgangsregelen for tekniske avsetninger er det delvis også nasjonalt handlingsrom
  - Anvendelse på homogene risikogrupper, men med gulv relatert til Solvens I-regelverket
  - Ikke fastsatt generelle vilkår for anvendelse
- Nærmere om rentekurven

# Tjenestepensjonsdirektivet

- Nasjonal handlefrihet til å velge bort Solvens II for tjenestepensjonsvirksomhet?
- Tungtveiende reelle grunner til å regulere tjenestepensjonsvirksomhet i forsikringsforetak etter Solvens II
  - Reflekterer verdi og risiko i de langsiktige forpliktelsene bedre
- Mål om like rammebetingelser for tilbydere av tjenestepensjon
- Regulering i andre land i EU

# Avsluttende merknader

- Solvens II et risikosensitivt kapitalkrav – reflekterer verdi og risiko i forsikringsforetakenes underliggende forpliktelser under ulike økonomiske forhold. Kapitalkravet bidrar til en mer robust forsikringsnæring.
- Solvens II et omfattende og komplekst regelverk.
  - Krevende for tilsynsenheter og myndighetene
  - Forholdsmessighetsprinsippet
- Forsvarlig nasjonal regulering innenfor det nasjonale handlingsrommet i EU-regelverket
- Forsikringsnæringen har generelt vist god evne til å tilpasse seg nytt regelverk.